

Motion till riksdagen 2012/13:Ub408

av **Roza Güclü Hedin m.fl. (S)**

Forskning, forskarutbildning och ett utbildningsvetenskapligt vetenskapsområde

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta för forskning och forskarutbildning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett utbildningsvetenskapligt vetenskapsområde.

Motivering

Skolan och lärarutbildningen är ständigt under diskussion och ofta utifrån ideologiska utgångspunkter men mer sällan utifrån forskning om inläring och skola. Tyvärr saknas det i dag en tydlig struktur i det akademiska systemet i Sverige för skola och lärarutbildning vad gäller forskning och forskarutbildning. Därmed saknas också en tydlig bas för kunskapsförsörjning till skola och lärarutbildning. I Sverige har utbildningsreformerna för lärarutbildning med jämna mellanrum avlöst varandra sedan den infördes i det svenska högskolesystemet 1977/78. Liksom kejsaren i HC Andersens saga har dock den utlovade nya utstyrelsen aldrig motsvarat behoven vad gäller forskningsanknytning. Lärarutbildning står naken i jämförelse med andra stora utbildningar i den svenska högskolan när det gäller forskning och forskarutbildning. All utbildning inom högskolan ska vila på vetenskaplig grund men inte förrän 2001 tillfördes särskilda medel för forskning och forskningsanknytning av skola och lärarutbildning i samband med att en ny lärarutbildning infördes efter förslag från dåvarande Lärarutbildningskommittén (LUK). LUK:s ordförande var riksdagsledamoten Jan Björkman. LUK:s förslag handlade om forskningens och forskarutbildningens inriktning, organisation och finansie-

Fel! Okänt namn på

ring men även om relationen till grundutbildning och yrkesverksamhet. Forskning och forskarutbildning med anknytning till lärarutbildning och pedagogisk verksamhet var enligt LUK:s mening en central del av vad man benämnde det utbildningsvetenskapliga området. För att riktat kunna styra över medel till forskning och forskarutbildning föreslog LUK att ett nytt utbildningsvetenskapligt vetenskapsområde skulle inrättas. Regering och riksdag tillstyrkte inte detta förslag utan lyfte istället fram uttrycket "forskning inom området lärarutbildning och pedagogisk verksamhet". Medlen som då tillfördes har fördelats av Vetenskapsrådet och enbart marginellt ökats sedan dess. Problemet är att den största utbildningen inom högskolor och universitet, lärarutbildningen, saknar ett eget vetenskapsområde och därmed saknas möjligheten att med akademisk frihet utveckla och forma forskning till stöd för skola och lärarutbildning. Ute i skolorna är lärare med skolrelevant forskarutbildning också en bristvara. Om man jämför med medicin där viktig klinisk forskning genomförs ute på sjukhusen har skolvärlden mycket att lära. Eftersom det inte finns något särskilt vetenskapsområde för lärarutbildning och skola är det svårt för akademin att bygga upp en organisation med kunskapsförsörjning för sina utbildningar och för skolans utveckling. Lärarutbildningen är som en gökunge i det akademiska boet.

Det stora problemet med lärarutbildningen är alltså att den aldrig fått ett eget akademiskt rum. Den har behandlats styvmoderligt från berörda fakulteter vid universiteten, och de pedagogiska institutionerna har i stort sett ignorerat behoven av kunskapsutveckling inom lärarutbildningen. Vill vi långsiktigt garantera och öka kompetensen hos lärare och skolor behöver det satsas på forskning och forskarutbildning och möjligheten att inrätta ett utbildningsvetenskapligt vetenskapsområde utredas.

Stockholm den 3 oktober 2012

Roza Güclü Hedin (S)

Carin Runeson (S)

Peter Hultqvist (S)

Kurt Kvarnström (S)